

לכבוד

פרופ' אסתר פשר

שלום רב,

הנדון: כתב מינוי ליועץ הצעת האמנת מיידה ופלגי אתיקה בנושא פעילות מולטיטית האקדמית

לאחרונה מנערת אליי בתפקידי כיו"ד המלי"ג, וכן ישירות למלי"ג ולות"י, תלונת רבות בדבר תופעות מתמשכות של תפיפה בין פעילות אקדמית לפעילות פוליטית באוניברסיטאות ובמכללות.

חופש הפעילות הפוליטית, כחלק מחופש הביטוי, הוא זכות יסודי של על אזרח בישראל, ובכלל זה זכותו של כל מרצה וסטודנט.

בנוסף, כולנו שותפים לחובה לשמור על החופש האקדמי של כל מוסד אקדמי וכל מרצה. חופשי האקדמי הינו ערך יסודי במחקר ובחוראה כמוסדות להשכלה גבוהה, המבטיח את המצוינות. משרות את המחקר והחוראה וחיוני להקמתה של ישראל חברה חופשית.

עם זאת, כפי שכא לדי ביטוי גם בהתלטות עבר של המלי"ג, יש לנעוץ מעב פו סטודנטים או מרצים יסבלו מדרחיק, השתקף, חדרה או אפליה בשל זהותם או בשל השקפותיהם האישיות. ובכלל זה עמדותיהם הפוליטיות. חופשי האקדמי מחייב כל מוסד להשכלה גבוהה לחתור ולחשוף בפני הסטודנטים מבט מקיף בכל האפשר של נתונים, תיאוריות, השקפות וטיעונים רלוונטיים בתחומי חיינו או המקצוע שחם ויכשיר במהלך לימודיהם. כולנו גם מחוייבים לשמור על זכות הסטודנט ללמוד נמוסד להשכלה גבוהה, מבלי שיחוייב להאזין להטפה פוליטית שאין לה דבר עם לימוד התחום המסוים או המקצוע שהוא מעוניין בו. באותו אופן, חובתנו לשמור גם על זכות הסטודנט להרחיב את השכלתו, מבלי להיות נתון ללחץ מוליטי של המרצים.

במתאם לנליז דעת שפרסמה המלי"ג כבר ב-2010, השפירה על האמור היא באחריות המוסדות להשכלה גבוהה, כל אחד בפני עצמו. אחריות זו נובעת מהממתיכות לחופשי אקדמי והיא חיונית לשמירה על אמון הציבור במערכת ההשכלה הגבוהה ובכל אחד ממוסדותיה.

במקרים בהם מוגשות תלונות בנושאים אלה, על המוסד לפעול לבריקתן ולטיפול בהן, לפי הנדרש, בדרכים מתאימות. בתוקף תפקידה של המועצה להשכלה גבוהה, עליה לודא שהמוסדות אכן נושאים כראוי באחריות המוטלת עליהם.

המלי"ג החליטה בנוסף, לקיים דיאלוג עם המוסדות להשכלה גבוהה בכל הנוגע ליטושים האמור בגילוי הדעת ולסייע להם בכך. יחד עם זאת, נמצא כי בפועל החלטה זו בלתי ניתנת להפעלה כמעט, שכן היא מעדרת אמות מידה והסרת פירוט נאשר למרכיבים השונים והסוגיות המורכבות העולות ביישומה.

על רקע זה, אני ממנה אותך לגבש ולנסח המלצות למלי"ג בדבר עקרונות להתנהלות אחיה האוה של המוסדות להשכלה גבוהה בתחומי הממשקים בין פעילותם האקדמית ופעילות פוליטית, שיקחו מעין "קוד אתי" להתנהלות הראויה במקרים אלו.

בכדי לגבש המלצותיך, יהיה עליך לפנוש את ראשי המוסדות להשכלה גבוהה. תוכל לפנוש מרצים אחרים, ובעלי תפקידים נדיקני פקולטות למשפטים לדוגמא, ככל שתמצא לנכון. אבקשך אף לפנוש את ראשי הגופים של הסטודנטים, וככל שתמצא לנכון אף סטודנטים בהתאם או בעבר הקרוב. תוכל לפנות אל הציבור להגיש לך הצעות בנושא שעל הפרק.

בעבודתך תקבל את הסיוע הדרוש מאפי המלי"ג וות"ת, בתחום האינפורמציה הדרושה על פעילויות במוסדות להשכלה גבוהה, בתחום המצב המשפטי לגבי סוגיות ולונוטיות ובתחום החוקאות הפעמיות של האוניברסיטאות והמפללות בנושא הנדון. אני נשמח לרשותך עזרה ארגונית במסגרת מינהל מלי"ג/ות"ת.

הרעני מצרף את החליטות המלי"ג הדלונטיות.

אתה מתבקש להגיש את המלצותיך בתוך ארבעה חדשים.

אני נמחל לך הצלחה בעבודה חשובה זו.

בברכה,

נמחל בנט

שר החינוך ותי"ת המלי"ג

תעתיקים: פרופ' יפה זלברשץ, יו"ר ותי"ת

ד"ר רבקה דרמני שאמט, סיו"ר מלי"ג